

Брюксел, 24 юни 2026 г.
(OR. en)

10460/26

Междуинституционални

досиета:

2025/0543 (COD)

2025/0544 (CNS)

RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ А

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Съвета

Относно: Пакет „Хоризонт Европа“: Рамкова програма за научни изследвания и иновации за периода 2028 – 2034 г.

а) Рамковата програма и нейните правила за участие и разпространение на резултатите

б) Специфична програма за осъществяване на програма „Хоризонт Европа“

– *Частичен общ подход*

ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 16 юли 2025 г. Комисията публикува предложенията за пакета „Хоризонт Европа“: регламента на Европейския парламент и на Съвета за създаване на „Хоризонт Европа“ – рамковата програма за научни изследвания и иновации (рамковата програма)¹, и решението на Съвета за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт Европа“ (специфичната програма)².
2. Предложението на Комисията относно рамковата програма предвижда финансов пакет от 175 милиарда евро по текущи цени за нейното изпълнение за периода 2028 – 2034 г.
3. За да се гарантира безпроблемен процес на инвестиции, Комисията предлага да се създаде тясна връзка с Европейския фонд за конкурентоспособност, особено чрез съвместни дейности в областта на научните изследвания и иновациите, които ще подкрепят компонентите на политиката на ЕФК.
4. Комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE) на Европейския парламент отговаря за тези предложения. Г-н Christian Ehler (EPP, Германия) беше определен за докладчик по рамковата програма, а г-н René Repasi (S&D, Германия) — за докладчик по специфичната програма.
5. На 12 януари 2026 г. Европейската сметна палата прие становището си по законодателното предложение³.
6. Европейският икономически и социален комитет прие становището си по предложението на 22 януари 2026 г.⁴
7. На 7 май 2026 г. Европейският комитет на регионите прие становището си по законодателното предложение⁵.

¹ 12007/25 REV 1.

² 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. НАПРЕДЪК, ПОСТИГНАТ В СЪВЕТА

8. Съветът по конкурентоспособност проведе специални ориентационни дебати по тематични области, свързани с „Хоризонт Европа“, на заседанията си от 30 септември 2025 г., 9 декември 2025 г., 27 февруари 2026 г. и 29 май 2026 г. Ориентационните дебати предоставиха общи насоки и обхванаха теми като научните изследвания и иновациите в областта на изделията с двойна употреба, сигурността и отбраната, бъдещите европейски партньорства, определянето на стратегически приоритети и разширяването на обхвата с оглед постигането на позиция на Съвета.
9. По време на датското и кипърското председателство работна група „Научни изследвания“ разгледа девет компромисни текста на председателството по двете законодателни предложения.
10. На заседанието си от 24 юни 2026 г. Корепер потвърди текстовете на общите подходи и прикани Съвета да постигне съгласие по текстовете като точка А на някое от следващите си заседания. Той също така потвърди текста на изявление, изложен в ADD 1 към настоящата бележка, и прикани Съвета да одобри този текст като точка А от дневния ред на някое от следващите си заседания.
11. Тъй като предложените рамкова програма и специфична програма са част от пакета от предложения, свързани с многогодишната финансова рамка (МФР), всички разпоредби в текстовете с отражение върху бюджета или съответстващи на елементите, които са част от хоризонталните преговори по МФР, са поставени в скоби и поради това са изключени от частичния общ подход до постигането на по-нататъшен напредък по МФР. В текста тези разпоредби са поставени в квадратни скоби. Разпоредбите относно мерките за разширяване на участието са част от цялостния баланс и трябва да се разглеждат в светлината на текущото състояние на преговорите по цялостния пакет за МФР.
12. Следва да се отбележи, че разпоредбите относно Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) и общностите на знание и иновации (ОЗИ) не засягат окончателната позиция на Съвета относно Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) и неговите общности на знание и иновации (ОЗИ), които ще бъдат създадени на по-късен етап след разглеждането на предстоящото предложение на Комисията за преразглеждане на Регламента за ЕИТ. Във връзка с това в ADD 1 към настоящата бележка се съдържа изявление на Съвета.

III. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РАБОТАТА В ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

13. Проектите за доклади на докладчиците относно рамковата програма и относно специфичната програма бяха публикувани на 3 март 2026 г. и бяха представени на заседанието на комисията по промишленост, изследвания и енергетика на 13 март 2026 г., с което официално беше поставено началото на фазата на разглеждане и изменение по същество в комисията. Приемането на окончателните доклади от комисията ITRE е предвидено за 10 септември 2026 г., като гласуването на мандата за преговори на Европейския парламент се очаква на пленарното заседание през седмицата 5 – 8 октомври 2026 г.

IV. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНИЯ ТЕКСТ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО

14. Основните елементи на компромисния текст могат да бъдат обобщени, както следва:
- а) предложеният модел на **управление** засилва участието на Съвета и на държавите членки в процеса на определяне на стратегическите приоритети на „Хоризонт Европа“. Процесът ще започне с експертни съвети от Комитета за европейското научноизследователско пространство и иновациите (ERAC) относно насоките в областта на научните изследвания и иновациите (НИИ). Тези съвети ще се основават на прогнози и основан на факти анализ, предоставени, наред с другото, от службите на Комисията. Това становище на ERAC след това ще бъде включено в изготвянето на многогодишен стратегически документ от Комисията. Стратегическият състав на програмния комитет в консултативната му роля ще предоставя препоръки относно цялостната стратегическа насока и приоритети на програмата и ще се координира чрез съвместни заседания с Общия комитет на Европейския фонд за конкурентоспособност (ЕФК), по-специално по стълб II.
 - б) Сред **хоризонталните принципи** в компромисния текст бяха добавени параграфи относно насърчаването на трансграничното сътрудничество, относно подхода на „двойна употреба още при проектирането“, относно прилагането по подразбиране на принципа на равенство между половете и относно полезните взаимодействия с други програми на Съюза.

- в) Компромисният текст укрепва разпоредбите относно **европейските партньорства**, като предоставя на Съвета или на неговите консултативни органи ръководна роля при определянето на областите на партньорствата и като призовава за съгласуваност с други програми на Съюза, по-специално за дейности по внедряване. В текста също така се изясняват договорните споразумения, на които следва да се основават партньорствата, видовете и условията на вноските и се въвежда по-ясно изявен подход, основан на жизнения цикъл, включително договорености за мониторинг, преход и постепенно прекратяване. В текста се предвижда и максимална сума по стълб II, която да бъде разпределена за различните инструменти за партньорство. Партньорствата се разглеждат като част от цялостен портфейлен подход и се очаква да подпомагат цялата верига за създаване на стойност в областта на научните изследвания и иновациите, включително дейностите по внедряване, финансирани по други програми на Съюза и национални програми.
- г) По отношение на **сигурността на научните изследвания** компромисният текст въвежда специално определение и специален член, в които се определя рамката за определяне, оценка и намаляване на рисковете, свързани с научноизследователските и иновационните дейности. В него допълнително се изясняват мерките, които могат да се прилагат, когато това е обосновано, за да се определят, наред с другото, ограниченията за участие, изискванията, свързани с резултатите, и допълнителните гаранции. Същевременно същите тези разпоредби продължават да насърчават основан на риска и пропорционален подход през целия период на изпълнение на програмата и да спазват принципа „открити – доколкото е възможно, закрити – доколкото е необходимо“.
- д) По **стълб I (Високи постижения в науката)** текстът съдържа изменения, свързани с работните договорености и мандата на председателя на Европейския научноизследователски съвет (ЕНС) и със състава и мандата на научния съвет на ЕНС. Както за ЕНС, така и за действията „Мария Склодовска-Кюри“ (ДМСК) се добавя специален акцент върху научните работници в ранен етап на професионалното им развитие.

- е) По отношение на **стълб II (Съвместни научноизследователски и иновационни дейности)** беше изяснен акцентът на **компонента „Общество“**, включително подкрепата на програмата за аспектите, свързани с научните изследвания и иновациите, на мисиите на ЕС и Новия европейски Баухаус (НЕБ), както и съгласуваността с компонента „Конкурентоспособност“. Компромисният текст въвежда и разпоредби, насочени към осигуряване на балансиран подход между съвместни научноизследователски действия „от долу нагоре“ и предварително определени теми от стратегически области.
- ж) По отношение на **стълб III (Иновации)** ролята на ръководителите на програми на **Европейския съвет по иновациите (ЕСИ)** е допълнително уточнена, включително по отношение на управлението на високорискови иновационни портфейли. Важно е да се отбележи, че преработеният текст включва възможността **ЕСИ да подкрепя иновациите в критични дълбоки технологии с акцент върху приложенията в областта на отбраната** до максимален размер от бюджета на стълб III, като същевременно се изяснява взаимното допълване с ЕФК.
- з) По **стълб IV (Европейско научноизследователско пространство)** на Съвета или на неговите консултативни органи се възлага роля при определянето на областите, в които ще се подпомагат разходите за изграждане или значително модернизиране на научноизследователските и технологичните инфраструктури. В текста допълнително се изяснява стратегическата роля на съответните инфраструктурни форуми и се въвеждат критерии, свързани с доказателствата за нов капацитет и неговото ефективно прилагане.
- и) По отношение на **разширяването**, след частичното премахване на скобите около съответните разпоредби от страна на председателството, са добавени допълнителни уточнения относно мерките за подкрепа, по-специално продължаването на успешните инструменти и евентуалното въвеждане на нови такива. Компромисният текст също така укрепва целта за устойчиво сближаване на капацитета за научни изследвания и иновации и непрекъснат напредък в целия Съюз. За голям брой делегации споразумението по тези разпоредби е тясно свързано с текущото състояние на преговорите по цялостния пакет за МФР.
- й) По отношение на **правилата за участие и разпространение на резултатите** беше изяснена формулировката относно критериите за допустимост, заедно с допълнителни подобрения на разпоредбите относно оценката на предложенията.

- к) Що се отнася до **комитологията**, процедурата по разглеждане е добавена за всички състави, с изключение на работната програма на ЕНС. Вмъква се клауза „без становище“е, която възпрепятства приемането на актове за изпълнение, когато програмният комитет не даде становище.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

15. Съветът (Транспорт, телекомуникации и енергетика) се приканва:

- да постигне съгласие като точка А по частичния общ подход по рамковата програма, изложен в док. 10464/26 ;
 - да постигне съгласие като точка А по частичния общ подход по специфичната програма, изложен в док. 10465/26;
 - да одобри като точка А текста на изявлението, поместено в ADD 1 към настоящата бележка.
-